

Styrdokument för Hässleholms kommuns arbete med krisberedskap

2023-2026

Innehållsförteckning

Beskrivning av styrdokumentets funktion	2
Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.....	4
Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar och bolag	5
Kommunens krisledningsorganisation och ansvar för krisberedskap	5
Psykosocialt omhändertagande (POSOM)	6
Geografiskt områdesansvar.....	6
Mål för arbetet med övergripande styrning av arbetet med krisberedskap.....	7
Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA).....	8
RSA-arbete	8
Utvärdering av inträffad kris, händelser, skador, övning samt utbildning	9
Mål för kommunens arbete med RSA	9
Kommunens ambitioner i arbetet med det geografiska områdesansvaret.....	10
Mål för arbetet med det geografiska områdesansvaret	10
Planering avseende krisberedskap	12
Mål för kommunens planering avseende krisberedskap.....	12
Personella och materiella resurser.....	12
Planering för specifika händelser	12
Kontinuitetsplanering	13
Utbildning och övning.....	14
Rapportering.....	15
Mål för kommunens arbete med rapportering	15
Höjd beredskap/civilt försvar	16
Mål för kommunens arbete med höjd beredskap och civilt försvar.....	17
Bilaga 1 – Statlig ersättning	18
Bilaga 2 – Planer/åtgärder	19

Diarienummer: KLF 2023/781

Fastställt den: 2023-11-20

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning ansvarar: Säkerhetsfunktionen

Dokumentet gäller för: Alla nämnder

Giltighetsperiod: Mandatperioden 2023-2026

Ersätter: Styrdokument för krisberedskap i Hässleholms kommun mandatperioden 2019-2022

Kommunal författningssamling: Program och handlingsplaner

Antagen: 2016-03-30 § 74

Beskrivning av styrdokumentets funktion

En viktig grund för kommunens krisberedskap är de uppgifter som framgår av lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH) samt i förlängd och justerad *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* (SKR 18/03101, MSB 2018–09779) t.o.m. 2023 samt *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020 med revideringar till och med 2023* (SKR 2022/00754, MSB 2022-15507) som tecknats mellan Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och regioner (SKR). Överenskommelserna preciserar mål och ersättning för kommunernas uppgifter enligt LEH.

Detta styrdokument beskriver kommunens övergripande inriktning och prioritering för arbetet inom krisberedskap och civilt försvar för perioden 2023–2026, med reservation för ändringar som kan komma att ske i ovan nämnda överenskommelser efter 2023.

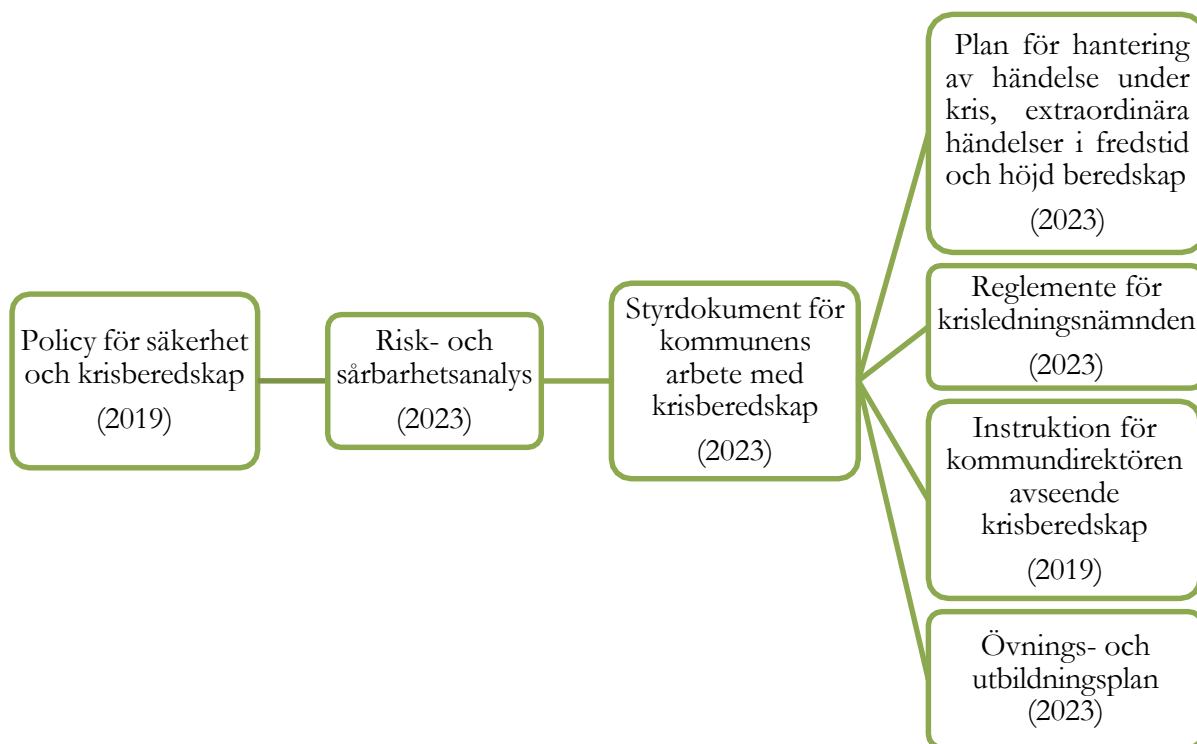
Innehållet syftar till att uppfylla krav enligt LEH, beskriva hur kommunen avser att fullfölja de åtaganden som beskrivs i *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* och *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* samt omhänderta de åtgärdsbehov som framkommer genom arbetet med den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen och översätta dessa till de åtgärder som ska genomföras under mandatperioden.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* ska styrdokumentet innehålla:

- övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden,
- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar och bolag,
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys,
- kommunens ambitioner i arbetet med det geografiska områdesansvaret,
- planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Styrdokumentet ska beslutas av kommunfullmäktige och får en paraplyfunktion för de dokument som beskriver krisberedskapsarbetet i kommunen, se figur 1:

- Plan för hantering av händelse under kris, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (beslutas av kommunfullmäktige),
- Reglemente för krisledningsnämnden (beslutas av kommunfullmäktige),
- Instruktion för kommundirektören som ska ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap (beslutats av kommunstyrelsen),
- Övnings- och utbildningsplan för mandatperioden (beslutas av kommundirektören senast 231231, efter antaget styrdokument).

Figur 1 Risk- och sårbarhetsanalysen påvisar de åtgärdsbehov som framkommit under analysarbetet och översätts till åtgärder som ska genomföras under mandatperioden. Styrdokumentet sammanfattar planerade åtgärder.

Styrdokumentet reglerar krisberedskapsarbetet i samtliga verksamheter i organisationen.

Säkerhetsfunktionen ansvarar för framtagande, utvärdering och revidering av styrdokumentet. Revidering sker vart fjärde år, eller på förekommen anledning, och antas av kommunfullmäktige. Respektive förvaltning/kommunalt bolag ansvarar för att följa styrande dokument.

Kommunens krisberedskap följs upp och rapporteras årligen till Länsstyrelsen Skåne senast 15 februari året efter uppföljningsåret. Uppföljning görs utifrån indikatorer för uppfyllelse av de preciserade målen i *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap*.

Varje kapitel i styrdokumentet inleds, där det är tillämpligt, med det som anges som kommunens uppdrag i LEH, FEH, *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* och/eller *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar*. Till detta beskrivs kommunens mål och aktiviteter för att leva upp till de ställda kraven.

Civilt försvar

LEH innehåller bestämmelser som syftar till att kommunen ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen och på så sätt uppnås också en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden

Samhällsviktiga verksamheter inom kommunens verksamhet måste kunna upprätthållas även under svåra påfrestningar. För detta krävs kännedom om risker samt god krisberedskap och ett förebyggande arbete i form av kontinuitetsplanering. Hässleholms kommun ska under mandatperioden fortsatt arbeta för att:

- **Minska risken för och konsekvenserna av oönskade händelser som kan leda till en samhällsstörning eller kris.** Detta görs genom fortsatt kontinuerligt arbete med att uppdatera och arbeta med förvaltningsvisa/bolagsvisa risk- och sårbarhetsanalyser för att identifiera och öka kunskapen om risker, sårbarheter och behov. Analysernas resultat ska utgöra underlag för beslutsfattare samt ligga till grund för planering, prioritering och beslut om åtgärder.
- **Öka kunskapen om risker och sårbarheter samt krishantering.** Detta görs genom utbildnings- och övningsinsatser för berörda verksamheter/funktioner/befattningar. Kommunen ska ha en kompetent krishanteringsorganisation som är utbildad och övad i sin funktion.
- **Öka hanteringsförmågan vid en samhällsstörning eller kris.** Varje verksamhet har planering för hantering av allvarliga störningar och kriser som kan drabba den egna verksamheten. Detta görs genom att arbeta med kontinuitetsplanering för kommunens samhällsviktiga verksamhet. Resultatet av kontinuitetsplaneringen påvisar behovet av konkreta åtgärder i form av planering och rutiner samt personella och materiella resurser. Förmågan ska öka även genom en ökad samverkan med offentliga, privata och civila aktörer av särskild vikt.
- **Öka förmågan att vid en extraordinär händelse kunna samverka med andra aktörer, vad gäller resurser och information, för att uppnå bästa möjliga resultat.** Detta görs genom en aktiv samverkan med andra aktörer inom krisberedskapsområdet och arbete inom det geografiska områdesansvaret.
- **Möjliggöra för den enskilde att förbättra sin krishanteringsförmåga och öka den egna resiliensen.** Detta görs genom att aktivt arbeta med kriskommunikation såväl före, under som efter en kris. Risk- och sårbarhetsanalysens resultat ska ge underlag för information om kommunens risker och sårbarheter till allmänheten.

Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar och bolag

2 kap. 1 § LEH: Kommuner ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

3§ LEH: I kommuner ska det finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid (krisledningsnämnd).

Enligt *Överenskommelse om kommuners krisberedskap* ska:

- Kommunen ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden.
- Kommunstyrelsen i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- Kommunen ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser.
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning.
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.
- Kommunen ta fram en utbildnings- och övningsplan.

Kommunens krisledningsorganisation och ansvar för krisberedskap

Det är av stor vikt att det finns en uttalad krisledningsorganisation med tydlig ansvarsfördelning. Genom samordning av kommunens och bolagens olika kompetensområden uppnås större möjligheter till ett effektivt säkerhets- och krisledningsarbete. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för all verksamhet som avser säkerhet och krisberedskap i kommunen och anger inriktning för arbetet. Säkerhetsfunktionen på kommunledningsförvaltningen stödjer förvaltningar/kommunala bolag i detta arbete.

Ansvaret för att säkerhets- och krisberedskapsarbete bedrivs i enlighet med såväl policy för säkerhet och krisberedskap som detta styrdokument följer verksamhetsansvaret på alla nivåer. Alla anställda inom Hässleholm kommuns verksamhet ska aktivt arbeta för ökad säkerhet och krisberedskap.

Kommundirektören är kommunens högsta tjänsteman även vid samhällsstörning eller kris och ansvarsprincipen är grunden för kommundirektörens agerande. Det innebär att det ansvar som åligger kommundirektören i normala situationer är desamma även vid samhällsstörning eller kris. Kommundirektören är ansvarig för arbetet med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetskydd enligt överenskommelserna mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges kommuner och regioner samt gällande lagkrav och ansvarar för kommunens gemensamma strukturer, verksamhetsuppföljning och verksamhetsutveckling för krisberedskap.

Kommundirektören ansvarar för ledning och samordning av kommunens verksamhet i händelse av en samhällsstörning där krisledningsnämnden väljer att inte träda i funktion. Kommundirektören ansvarar för den centrala krisledningsstaben, som leds av stabschef, och är föredragande för krisledningsnämnden när den aktiveras.

Kommunala bolagens medverkan i krisberedskapsarbetet regleras i *Policy för Hässleholms kommuns aktiebolag* eller motsvarande, och bygger på att kommunala bolag ska medverka i kommunens planering och hantering av samhällsstörningar, extraordinära händelser och övrigt krishanteringsarbete.

I enlighet med det svenska systemet för samhällsskydd och beredskap¹ utgår Hässleholms kommuns krisberedskap från tre grundprinciper:

- Ansvarsprincipen: den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar vid kris.
- Närhetsprincipen: en kris ska, så långt det är möjligt, hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.
- Likhetsprincipen: organisationen som hanterar krisen ska, så långt det är möjligt, efterlikna ordinarie organisation.

Dessa principer innebär att varje förvaltning/kommunalt bolag ansvarar för upprätthållande av verksamheten inom sitt ansvarsområde före, under och efter en samhällsstörning/kris och ansvarar för hanteringen av krisen enligt de bestämmelser som gäller för respektive aktör.

Händelser har olika allvarlighetsgrad vilket påverkar hur de hanteras. Mindre allvarliga händelser hanteras av den drabbade verksamheten. Mer allvarliga händelser eller händelser som påverkar flera olika verksamhetsområden ställer krav på samordning av kommunens insatser. I ett sådant läge aktiveras krisledningsstaben. Krisledningsstaben kan stödja med att till exempel skapa samlad lägesbild och informationsinsats eller att samordna insatser och åtgärder. Ansvaret för att hantera krisen kvarstår dock fortsatt den drabbade förvaltningen/bolaget. Krisledningsstabens former och arbete regleras i *Plan för hantering av händelse under kris, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*.

Vid en extraordinär händelse kan krisledningsnämnden besluta om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsen. Krisledningsnämndens former och arbete regleras i *Reglemente för krisledningsnämnd*.

Psykosocialt omhändertagande (POSOM)

Om en större händelse eller kris inträffar i kommunen, eller om kommuninvånare är inblandade i olyckor utanför kommunen, finns ett nätverk av personer (POSOM) som kan träda in och bistå med psykiskt och socialt omhändertagande. POSOM består av en ledningsgrupp samt stödpersoner och organiseras under socialnämnden.

Geografiskt områdesansvar

Utöver kommunens egna verksamheter finns externa aktörer med stor vikt för att en samhällsstörning eller kris ska kunna hanteras, d.v.s. aktörer som bedriver annan samhällsviktig verksamhet eller verksamhet vari kommunen har kritiska beroenden. Dessa aktörer ansvarar själva för att säkerställa att den egna verksamheten kan bedrivas under en samhällsstörning eller kris, men kommunen ska i samverkan med berörd aktör aktivt verka för att dessa verksamheter upprätthålls. Samverkan för att hantera detta regleras av det geografiska områdesansvaret. Detta innefattar att kommunen inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid ska verka för att:

¹ MSB (2014) Övergripande inriktning för samhällsskydd och beredskap MSB708

- olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
- de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas,
- information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Mål för arbetet med övergripande styrning av arbetet med krisberedskap

1. *Plan för hantering av händelse under kris, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* ska utifrån risk- och sårbarhetsanalysens resultat uppdateras och beslutas av kommunfullmäktige senast 231231. Planen ska kompletteras med krigsledningsorganisation under höjd beredskap. Detta tillägg regleras inte i LEH utan är kommunens egen ambitionshöjning för att samordna rutiner för kris- och krigsledningsorganisationen i samma plan.
2. *Reglemente för krisledningsnämnden* skall uppdateras och beslutas av kommunfullmäktige senast 231231.
3. *Övnings- och utbildningsplan för krisberedskap* ska tas fram och beslutas av kommundirektören senast 231231.

Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

2 kap. 1 § LEH: Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* ska kommunen:

- Bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

RSA-arbete

Analysarbetet utförs i grunden enligt FORSA-metoden, med vissa justeringar för anpassning till lokala förhållanden. FORSA-metoden FOI's (Totalförsvarets forskningsinstitut) modell för risk- och sårbarhetsanalyser. FORSA-modellen är en kombination av en scenariobaserad och en systembaserad metod. Arbetet börjar med en verksamhetsbeskrivning som redogör för de aspekter som är särskilt skyddsvärda, dvs. verksamhetens prioriterade åtaganden samt kritiska beroenden. I händelseanalysen används sedan olika scenarier för att analysera sårbarheten i de kritiska beroendena och därmed de prioriterade åtagandena. Scenarier är en naturlig utgångspunkt för mer detaljerade analyser och resultatet leder fram till förslag på åtgärder som gör verksamheten mer robust och bättre på att hantera kriser. Fokus ligger på förebyggande och förberedande åtgärder samt på konkreta skyddsåtgärder för det som är särskilt viktigt, dvs. människor, miljö och egendom. När modellen beskriver konsekvenser gäller det konsekvenser för dessa skyddsvärden.

Analyserna utgår från och sker i nära dialog med personalen i den analyserade verksamheten. Säkerhetsfunktionen är processledare för det kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysarbetet och bistår förvaltningarna/bolagen i analysarbetet. Det är ledningsgrupperna som har mandat att tillgängliggöra tid och resurser inom verksamheterna för att delta i RSA-arbetet, samt att genomföra åtgärder inom den egna verksamheten till följd av resultatet.

Analysprocessen löper över en fyraårsperiod (mandatperioden) och analysarbetet sker parallellt på verksamhetsnivå i respektive förvaltning/bolag som på kommunövergripande nivå. Analysdelen på kommunövergripande del består i länsövergripande scenarioanalyser. Denna process upprepas under varje ny mandatperiod. Analysarbetet kan, i den mån det är möjligt, samordnas med analys i enlighet med annan lagstiftning och styrande dokument.

RSA-arbete på kommunövergripande nivå syftar till att sammanställa RSA-arbetet från förvaltningarna/bolagen och att skapa en bild av vilka åtgärder som ska omhändertas på kommunövergripande nivå samt identifiera eventuella åtgärder som bör lyftas upp till en högre nivå i krisberedskapssystemet. Denna del av RSA-arbetet utförs av säkerhetsfunktionen.

Arbetsmaterialet från verksamheternas RSA-arbete analyseras, sammanställs och resulterar i en åtgärdsplan. Målsättningen är att hitta synergier och motverka dubbelarbete mellan verksamheterna. Genom att analysera åtgärderna utifrån ett kommunperspektiv kan exempelvis överlapp i verksamheternas föreslagna åtgärder och möjliga samordningsvinster mellan verksamheterna identifieras.

Åtgärdsbehov som framkommer på kommunövergripande nivå sammanställs och omsätts i konkreta aktiviteter samt tas med i arbetet med detta styrdokument. Åtgärderna genomförs sedan av ansvariga enligt kommunens ordinarie rutiner.

Utvärdering av inträffad kris, händelser, skador, övning samt utbildning

Erfarenheter från hantering av inträffad händelse/kris och övning/utbildning ska tas tillvara. Varje förvaltning/bolag ansvarar för att utvärdera inträffade händelser och övningar/utbildningar inom den egna verksamheten. Vid händelser då krisledningsstab och/eller krisledningsnämnd aktiverats eller då gemensam övning/utbildning hållits ansvarar säkerhetsfunktionen för att gemensam utvärdering och erfarenhetsåterföring genomförs i erforderlig omfattning.

Mål för kommunens arbete med RSA

- RSA-arbetet ska fortsatt göras för att minska risken för och konsekvenserna av oönskade händelser som kan leda till en samhällsstörning eller kris. Detta görs genom att uppdatera och arbeta med förvaltningsvisa/bolagsvisa risk- och sårbarhetsanalyser för att identifiera och öka kunskapen om risker, sårbarheter och behov. Analysernas resultat ska utgöra underlag för beslutsfattare samt ligga till grund för planering, prioritering och beslut om åtgärder.
- Under mandatperioden ska, om möjlighet finns, de förvaltnings-/bolagsvisa analyserna kompletteras med tvärsektoriella analyser utifrån andra lagrum samt regionala scenarioanalyser tillsammans med externa aktörer.
- Underlag för utvärdering av inträffad kris, händelse, övning etc. ska utvecklas och implementeras som en naturlig del i kommunens arbete.

Kommunens ambitioner i arbetet med det geografiska områdesansvaret

2 kap. 7 § LEH: Kommunen ska verka för att:

- olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet.
- de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer samordnas.
- informationen till allmänheten samordnas.

3 kap. 4 § LEH: Kommunstyrelsen skall under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* ska kommunen:

1. Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
2. Under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
3. Ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
4. Verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
5. Vid förberedelser inför en extraordinär händelse samverka med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området.
6. Säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* ska:

- Kommunen informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå. (Se avsnitt Geografiskt områdesansvar).

Mål för arbetet med det geografiska områdesansvaret

Geografiskt områdesansvar innebär att kommunen under en krissituation skall vara det organ som verkar för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella åtgärder som behöver vidtas inom det egna geografiska området. För att leva upp till punkterna ovan ska kommunen under mandatperioden göra följande:

- Fortsatt arbeta med att utveckla det befintliga lokalregionala krishanteringsrådet i Skåne nordost. Nätverket leds av säkerhetsfunktionerna i kommunerna i Skåne nordost och syftar till att underlätta samverkan med krisaktörer i området. Rådet arbetar bl.a. för att öka kontakten mellan aktörerna, stödja varandra vid framtagande av risk- och sårbarhetsanalyser samt att före, under och efter en kris vara varandra behjälpliga och informerade om varandras beredskapsförberedelser. Samverkan och nätverk skapar en förståelse för aktörernas organisationer, inneboende förutsättningar och möjligheter att göra insatser.

- Fortsatt utveckla den kommunövergripande funktionen, tjänsteman i beredskap (TiB/ISK). TiB/ISK agerar dygnet runt alla dagar på året med att ta emot och vidarebefordra information internt i kommunen vid en samhällsstörning². Funktionen beskrivs i *Plan för hantering av händelse under kris, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*.
- Vid en samhällsstörning eller kris krävs en förmåga att kunna skapa en god lägesbild och ett mandat att anpassa kommunens krisledningsorganisation utifrån aktuellt läge. För att möta dessa behov finns dels den kommunövergripande funktionen TiB/ISK och dels krisledningsstaben med uppgift att skapa en gemensam lägesbild som vidare ska ligga till grund för inriktningsbeslut. Former och rutiner för att skapa en samlad lägesbild finns i krisledningsstabens organisation och ansvar. Krisledningsstabens ansvar och uppgifter beskrivs i *Plan för hantering av händelse under kris, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*.
- Intern och extern information under en kris eller samhällspåfrestning är av stor vikt och kräver god uthållighet över tid med tydliga rutiner och ansvarsfördelning gällande kris-kommunikation. Kommunens kommunikationsenhet är övade i sin roll och kan snabbt sprida krisinformation såväl internt som externt, se *Kriskommunikationsplan Hässleholms kommun*.
- För att minska konsekvenserna av en kris krävs det att myndigheter, näringsliv och den enskilde agerar tillsammans. Alla är en del av Sveriges beredskap. Offentliga verksamheter ansvarar för ledning, att tekniska försörjningssystem, sjukvård etc. fungerar. Den enskilde ansvarar för att göra vad den kan för att ta hand om sig själv och sina närmaste. Förberedda, välinformerade och engagerade invånare är en viktig tillgång vid en kris. Kommunen har de senaste åren och ska även framöver delta i den nationella informationskampanjen ”Beredskapsveckan” som syftar till att öka människors beredskap inför samhällskriser.
- Samverkan med närliggande aktörer och andra aktörer utanför det egna geografiska området sker kontinuerligt genom det lokalregionala krishanteringsrådet, se punkt 1.
- Fortsatt kontinuerlig drift, underhåll och test av kommunens VMA-utrustning. Arbetet utförs av räddningstjänsten i samverkan med MSB. Se vidare kapitel Höjd beredskap/civilt försvar.

² Samverkan och ledning, *Vägledning för lokal ISF, Att åstadkomma inriktning och samordning vid samhällsstörningar utifrån det lokala geografiska områdesansvaret*, MSB 1378 – maj 2019

Planering avseende krisberedskap

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* kan exempel på planering som kommunen bör ta fram eller uppdatera under mandatperioden vara:

- Planering för personella och materiella resurser som kommunen behöver för att hantera extraordinära händelser, exempelvis:
 - Resursinventering
 - Identifiering av förstärkningsresurser
 - Planering för mottagande av förstärkningsresurser
- Planering för specifika funktioner såsom krisstöd.
- Planering för specifika händelser, exempelvis:
 - Värmebölja
 - Skogsbrand
 - Oljeutsläpp
- Kontinuitetsplaner för kommunens samhällsviktiga verksamheter

Mål för kommunens planering avseende krisberedskap

Nedan följer en beskrivning av de planeringsåtgärder som skall genomföras under mandatperioden. Åtgärderna syftar till att reducera risker och sårbarheter som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys samt att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet även under samhällsstörning.

Personella och materiella resurser

- Implementera rutiner för att krisberedskapsperspektivet tas i beaktan vid upphandling av varor och tjänster till samhällsviktig verksamhet.
- Länsstyrelsen arbetar med att bygga upp förstärkningsorganisationer i Skåne i samverkan med Frivilliga Försvarsorganisationer (FFO). Under mandatperioden ska kommunen applicera och omsätta Länsstyrelsens planering av regionala förstärkningsresurser till lokal nivå och lokala förutsättningar.
- Fortsatt samverkansarbete med frivilligorganisationer och Frivilliga Resursgruppen (FRG) gällande samordnade övningar och resursplanering. Frivilligorganisationer är viktiga förstärkningsresurser för kommunen för att stärka såväl förmåga som uthållighet.
- Fortsatt utbyggnad av fysiskt skydd i skolor med avseende på pågående dödligt våld (PDV) att ske utifrån de årliga medel som tillsatts. Skyddet omfattar bland annat insynsskydd, passagesystem och larm.

Planering för specifika händelser

- Under mandatperioden ska kommunen utveckla de rutiner och planer som tagits fram gällande manuell förbrukningsfrånkoppling (MFK). MFK är ett kontrollerat kortare strömavbrott som tillämpas i nödsituationer då effektbrist råder.

Kontinuitetsplanering

- *Plan för drivmedelsförsörjning*
Fortsatt arbete med planering, inköp och implementering av rutiner gällande drivmedelsförsörjning under kris och höjd beredskap. Drivmedel krävs för att driva bland annat reservkraftverk och fordon.
- *Plan för fordonsförsörjning under kris och höjd beredskap*
Fortsatt arbete med intern planering och kartläggning av de fordon, fordonslag och drivmedelsbehov som behövs under kris och höjd beredskap.
- *Plan för nödvatten*
Fortsatt arbete gällande identifiering av behov och åtgärder för nödvatten och nödvattendistribution till samhällsviktiga verksamheter.

Utbildning och övning

2 kap. 8 § LEH: Kommuner ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Enligt *Överenskommelse om kommuners krisberedskap* gäller:

- Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan, beslutad av lägst kommundirektören. Utbildnings- och övningsplanen ska vara beslutad senast 31 december under mandatperiodens första år.
- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom till exempel kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Krisledningsnämnden och tjänstemannaledningen ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.
- Övningsverksamheten ska beakta de brister som identifierats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.
- Varje övning ska utvärderas avseende såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.

Enligt *Överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar* gäller:

- Förtroendevalda och tjänstemän i kommunerna behöver ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetsätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Det är angeläget att kunskapen om totalförsvaret ökar.
- Nyckelpersoner i kommunens organisation ska under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvaret.
- Kommunen bör utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
- Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

För att stärka förmågan att hantera olika samhällsstörningar ska kommunens krisledningsorganisation, inklusive ersättare, utbildas och övas regelbundet. Inriktning och omfattning på övningarna planeras utifrån de risker och sårbarheter som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen samt omvärldsanalys. Kommunen deltar regelbundet i regionala samverkansövningar.

Säkerhetsfunktionen ansvarar för framtagande av övnings- och utbildningsplan för krisledningsorganisationen samt för utvärdering. Förvaltningar och bolag bidrar i form av tid, resurser och kompetens för planering, genomförande och utvärdering. Se vidare *Övnings- och utbildningsplan för krisberedskap 2023-2026*.

Rapportering

2 kap 9 § LEH: Kommunen ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel (kap. 2 i SFS 2006:544) och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen. Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

3 kap. 5 § LEH: Kommunen skall under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Enligt *Överenskommelse om kommuners krisberedskap* ska:

- Kommunen ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (till exempel WIS och Raket).
- Kommunen ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* ska:

- Kommunen i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

Mål för kommunens arbete med rapportering

- Senast 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige ska kommunen redovisa den kommunövergripande RSA till länsstyrelsen (enligt MSBFS 2015:5).
- Vidare ska kommunen regelbundet följa upp risk- och sårbarhetsanalysen och med utgångspunkt i denna bedöma den generella krisberedskapen (MSBFS 2015:5). Uppföljning och bedömning ska rapporteras till länsstyrelsen senast den 15 februari året efter vart och ett av mandatperiodens fyra år.
- Fortsatt arbete med rutiner och implementering av former för lägesrapportering via tekniska system såsom WIS samt att det finns relevant teknisk utrustning för kommunikation och samverkan med övriga krisaktörer i länet.

Höjd beredskap/civilt försvar

3 kap. 1§ LEH: Kommunen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

3 kap. 4§ LEH: Kommunstyrelsen skall under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten. (Se avsnitt Geografiskt områdesansvar)

3 kap. 5§ LEH: Kommunen skall under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen. (Se avsnitt Rapportering)

4§ FEH: Varje kommun ska ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Dessa skall innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. Av planerna skall också framgå krigsorganisationen, den personal som skall tjänstgöra i denna och vad som i övrigt behövs för att kommunen skall kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Enligt *Överenskommelse om kommuners krisberedskap* ska kommunen:

- Säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar ska:*

- Kommunen under perioden fortsätta arbetet med sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt krigsorganisation och dess bemanning.
- Kommunen informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå. (Se avsnitt Geografiskt områdesansvar)
- Nyckelpersoner i kommunens organisation under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvaret. Med nyckelpersoner avses minst kommunstyrelse och kommunledning. (Se Utbildnings- och övningsplan)
- Kommunen utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning. (Se Utbildnings- och övningsplan)
- Kommunen bör fortsätta medverka vid införandet av tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.
- Kommunen ha de förutsättningar som behövs och som följer av säkerhetsskyddslagen för att kunna arbeta med uppgifterna enligt 3 kap. i LEH.
- Kommunen i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder. (Se avsnitt Rapportering)

Mål för kommunens arbete med höjd beredskap och civilt försvar

- Kontinuerligt underhåll och prov av anläggning för utomhusvarning (VMA) som behövs för höjd beredskap. Se även kapitel Kommunens ambitioner i arbetet med det geografiska områdesansvaret. Räddningstjänsten ansvarar för underhåll och prov enligt:
 - Årlig kontroll på samtliga anläggningar för att kontrollera funktion.
 - Vart 4:e år görs in- och utvändigt besiktning av tryckkärlen (förutom de som ersatts med elektriska anläggningar).
 - Kontinuerlig bevakning av ljudsändarnas status görs på räddningstjänsten via datautrustning som MSB tillhandahåller. Vid felindikation ska problemet undersökas och åtgärdas.
 - Första helgfria måndagen i mars, juni, september och december genomförs test av samtliga ljudanläggningar.

- Fortsatt arbete med att följa utvecklingen och arbeta utifrån den regionala planeringen *Handlingsplan för civil beredskap i Skåne*, Länsstyrelsen Skåne, som tas fram för kommande år. I detta ligger åtgärder i fråga om planering och inriktning av kommunens arbete inom totalförsvaret.

- Kommunen ska kontinuerligt öka kunskapen om kommunens uppgifter och ansvar under höjd beredskap. Kommunen ska tillse att kommunstyrelse och kommunledning får erforderlig kunskap om höjd beredskap och totalförsvaret och ges möjlighet att övas i uppgiften att ansvara för kommunens ledning under höjd beredskap. Detta regleras i *Övnings- och utbildningsplan för krisberedskap 2023-2026*.

- Fortsatt arbete med säkerhetsskyddarbetet enligt säkerhetsskyddslagen. En stor del av kommunens information används, lagras och distribueras digitalt. Följaktligen är en hög säkerhet på de digitala informationssystemen ett krav för att kunna hålla en hög informationssäkerhet och skydda kommunens informationstillgångar mot tänkbara hot. För att informationen skall kunna skyddas krävs att samtliga verksamheter inom kommunen har kontroll över den egna säkerheten samt tar ansvar för de digitala informationssystem som används.

Bilaga 1 – Statlig ersättning

Enligt 5 kap. 1§ LEH: Kommunen skall få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 och 3 kap. LEH. Uppgifter som rör extraordinära händelser i fredstid berättigar till ersättning endast i den mån verksamheten är till nytta för hanteringen av sådana mycket omfattande och svåra extraordinära händelser som allvarligt kan påverka kommunens verksamhet.

Kommunen får årligen ersättning från staten för fullgörande av uppgifter i enlighet med LEH 2006:544 och överenskommelserna. Ersättningen ska utgöra komplement till de medel som kommunen själv avsätter för krisberedskap. Kommunen ska årligen redovisa för Länsstyrelsen Skåne hur ersättningen använts under året.

En del av ersättningen baseras på antal invånare som bor i kommunen varför summan kan variera något mellan åren. Kommunen särredovisar kostnader för säkerhetsamordning, dock förs inga kostnader för arbetstid för tjänstemän utöver säkerhetsfunktionen på detta. Resterande delar av bidraget samt kommunens egna budgeterade medel används för arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser, planering, samverkansövningar samt egna övningar och utbildningar. Ersättningen räknas upp årligen med konsumentprisindex (KPI) och är enligt följande fördelningsprinciper:

Grundbelopp: För att hålla en funktion med erforderlig kompetens för samordning av kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet.

Verksamhetsersättning: För genomförande av planering, risk- och sårbarhetsanalyser, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning samt rapportering.

Ersättning för utomhusvarning: Årlig ersättning per ljudsändare för att finansiera kostnader för drift och underhåll, samt för att genomföra kvartalsvisa tester av utrustningen.

Rakelsubvention: I syfte att stimulera kommunernas anslutning till det gemensamma radio-kommunikationssystemet Rakel, och därmed öka förmågan till samverkan inom kommunen och mellan kommunen och andra aktörer vid en inträffad händelse subventioneras kommunernas abonnemangspriser för Rakel.

Bilaga 2 – Planer/åtgärder

Nedan visas en sammanställning av de åtgärder och den planering som avses utföras under mandatperioden för att nå satta mål. Vissa åtgärder innefattar övningar och utbildningar, vilka anges närmre i *Övnings- och utbildningsplan för krisberedskap 2023-2026* (beslutas av kommundirektören senast 231231).

Åtgärd	Ansvarig	Genomförande (tidsperiod)
Revidering av reglemente för krisledningsnämnden.	Säkerhetsfunktionen	Klart december 2023
Revidering av plan för hantering av händelse under kris, under extraordinaära händelser i fredstid och höjd beredskap.	Säkerhetsfunktionen	Klart december 2023
Framtagande av övnings- och utbildningsplan gällande krisberedskap 2023-2026.	Säkerhetsfunktionen	Klart december 2023
Fortsatt underhåll och prov av anläggning för utomhusvarning som behövs för höjd beredskap (VMA)	Räddningstjänsten	Kontinuerligt
Årligt deltagande i nationella informationskampanjen "Beredskapsveckan".	Säkerhetsfunktionen och kommunikationseenheten	Kontinuerligt
Implementera former för samverkan med frivilligorganisationer.	Säkerhetsfunktionen	Kontinuerligt
Kontinuitetsplanering för drivmedelsförsörjning.	Säkerhetsfunktionen tillsammans med berörda förvaltningar	Klart 2024
Kontinuitetsplanering för fordonsförsörjning vid kris och höjd beredskap	Säkerhetsfunktionen tillsammans med berörda förvaltningar	Klart 2024
Kontinuitetsplanering för nödvatten i/till samhällsviktiga verksamheter	Säkerhetsfunktionen tillsammans med berörda förvaltningar	Klart 2025
Lokalregionalt krishanteringsråd hålls aktivt och utvecklas i takt med omvärldens förändringar.	Säkerhetsfunktionen tillsammans med övriga kommuner i Skåne Nordost	Kontinuerligt
Följa utvecklingen och arbeta utifrån <i>Handlingsplan för civil beredskap i Skåne</i> , Länsstyrelsen Skåne.	Säkerhetsfunktionen	Kontinuerligt
Utveckla och implementera underlag för utvärdering av inträffad kris, händelse, övning	Säkerhetsfunktionen	Klart 2025

Implementera rutiner för att krisberedskapsperspektivet tas i beaktan vid upphandling av varor och tjänster till samhällsviktig verksamhet.	Säkerhetsfunktionen tillsammans med upphandlingsenheten mfl.	2026
Applicera och omsätta Länsstyrelsen Skånes planering av regionala förstärkningsresurser till lokal nivå.	Säkerhetsfunktionen tillsammans med berörda förvaltningar	2026
Utveckla befintliga rutiner och planer gällande manuell förbrukningsfrånkoppling (MFK) vid effektbrist.	Säkerhetsfunktionen tillsammans med berörda förvaltningar	2026

**Hässelholms
kommun**